

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ В УКРАЇНІ

Манько Ю. Р., студентка

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського",
julia.manko.kpi@gmail.com

Соціальне страхування – один із ключових напрямків розвитку високорозвинених країн, до когорт яких прагне Україна. Для того, аби дана програма соціального забезпечення могла адекватно функціонувати та надавати своїм громадянам належну допомогу, має створюватися ефективна та доцільна система оподаткування, яка б надавала фінансові можливості для впровадження змін.

У зв'язку з реформуванням системи соціального страхування в Україні, з 01.01.2011 вступив в дію Закон «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» відповідно до якого передбачається впровадження єдиного соціального внеску. ЄСВ – це консолідований страховий внесок в Україні, збір якого здійснюється в системі загальнообов'язкового державного страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі [1].

Основні положення, що визначають порядок збору ЄСВ, встановлені Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010 (набрав чинності з 01.01.2011) [1]. Він замінив собою чотири раніше існуючих обов'язкових державних соціальних збори: пенсійний, на безробіття, соціальне страхування (лікарняні) та на нещасні випадки. Ставки ЄСВ диференціюються в залежності від виду платника, а також в залежності від класів професійного ризику виду діяльності [1]. Слід зазначити, що з 1 січня 2015 роботодавці зобов'язані сплачувати розмір ЄСВ не менший за мінімальний), незалежно від суми нарахованої заробітної плати. Для фізичних осіб-підприємців мінімальний ЄСВ до 2016 року становив 34,7% від розміру мінімальної зарплати. З 01.01.2016 року ставка ЄСВ знижена до 22% (для всіх категорій платників) [1].

Для того, аби повноцінно оцінити ті зміни, що відбулися в Україні після впровадження ЄСВ, варто розглянути позитивні та негативні фактори цієї реформи, що відобразилися серед його платників. Таким чином, перевагами єдиного соціального внеску виявилися наступні особливості:

1. Зменшення навантаження на роботодавця, що пов'язане з адмініструванням сплати страхових внесків.

2. Скорочення обсягів «паперової роботи» бухгалтерів завдяки зведенню утримання та нарахування чотирьох соціальних податків до одного.

3. Підприємство перевіряється тільки одним контролюючим органом – Пенсійним фондом, а не кожним з чотирьох фондів окремо.

Серед недоліків щодо сплати ЄСВ можна виділити такі:

1. Сформована жорстка система штрафів: за несплату або несвоєчасну сплату ЄСВ накладається штраф у розмірі 10% своєчасно не сплачених сум; за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується ЄСВ, накладається штраф у розмірі від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [2].

2. ЄСВ необхідно сплачувати на різні рахунки незалежно від ставок та видів платежів, що в свою чергу підвищує ризик сплати ЄСВ не на той рахунок.

3. Збільшилось соціальне навантаження на ФОП, адже вони крім сплати єдиного податку мають тепер додатково сплачувати ЄСВ. Тому із запровадженням ЄСВ витрати на фонд оплати праці не зменшились, що провокує підприємства йти у тінь.

З вищеописаних аспектів можна зробити висновок, що впровадження ЄСВ є однозначним кроком вперед у реформуванні системи соціального страхування. Він не тільки спрощує процес сплати, нарахування та оформлення рахунків для підприємця та бухгалтера, але й надійніше захищає робітника на випадок безробіття, тимчасової непрацездатності, нещасних випадків на виробництві та досягнення пенсійного віку. Наведені недоліки, звичайно, свідчать про недосконалість наявної системи. Тому необхідно надалі вносити зміни до існуючого нині чинного законодавства та займатися реорганізацією системи, шляхом утворення єдиного фонду, що містив у собі існуючі нині чотири.

Література

1. Единый социальный взнос. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/labour/social/>

2. Козачук Н.Ф., Поліщук І.П. Єдиний соціальний внесок: переваги та недоліки його впровадження. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2012/Economics/7_97662.doc.htm